

WYKŁAD 10

Programowanie Gier Mobilnych

Programowanie Aplikacji Mobilnych
dr inż. Mateusz Pomianek

Silniki, Fizyka, Grafika, AI, Optymalizacja

Unity & Unreal Engine

Grafika 2D i 3D / Shadery

Fizyka i Kolizje

AI w Grach Mobilnych

Optymalizacja i Monetyzacja

Plan wykładu

Slajdy 1–3

Przemysł gier mobilnych - rynek, trendy, historia

Slajdy 7–9

Grafika 2D i 3D - rendering, shadery, animacje

Slajdy 13–15

AI i proceduralne generowanie świata

Slajdy 19–22

Optymalizacja i profilowanie na mobile

Slajdy 26–28

Monetyzacja, dystrybucja, live ops

Slajdy 4–6

Silniki gier: Unity, Unreal, Godot, Cocos

Slajdy 10–12

Fizyka gier - silniki, kolizje, symulacje

Slajdy 16–18

Wejście użytkownika, UI/UX i dźwięk

Slajdy 23–25

Sieciowość - multiplayer i backend

Slajdy 29–30

Case Studies i podsumowanie

Rynek gier mobilnych: skala i trendy

Gry mobilne to największy segment branży gamingowej - przekraczający łącznie konsole i PC

\$98.7 mld

Przychody
gier mobilnych
2024

3.2 mld

Graczy
mobilnych
na świecie

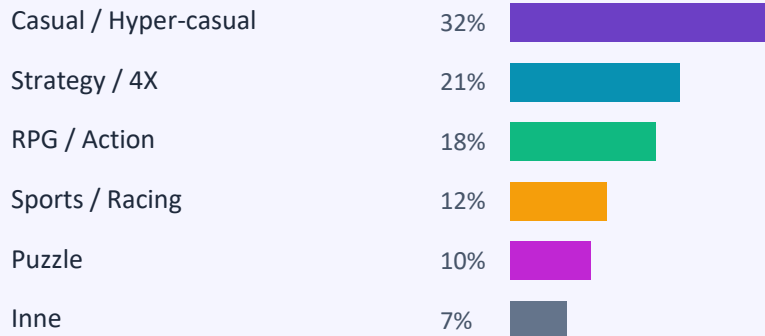
57%

Udział mobile
w całym
ryнку gier

91 min

Średni czas
gry dziennie
na użytkownika

Podział przychodów według gatunku (2024)

Kluczowe trendy 2024–2026

- Generatywna AI w content creation
- Cloud gaming (GeForce Now Mobile)
- Cross-platform play (PC ↔ Mobile)
- Subscription models (Apple Arcade, GP Pass)
- AR/MR gaming (Vision Pro, AR glasses)

Przegląd i porównanie silników dla gier mobilnych

Unity

C#

Udział rynku: 72%

Zalety: Największy ekosystem, Asset Store, szeroka dokumentacja, DOTS/ECS, ML-Agents

Wady: Runtime overhead, licencjonowanie (runtime fee 2024)

Platformy: iOS, Android, PC, Console, WebGL

Unreal Engine 5

C++ / Blueprint

Udział rynku: 13%

Zalety: Nanite, Lumen, fotorealizm, MetaHuman, Chaos Physics - AAA quality

Wady: Wysoki koszt sprzętowy, trudna optymalizacja mobile

Platformy: iOS, Android (ograniczenia), PC, Console

Godot 4

GDScript / C# / C++

Udział rynku: 8%

Zalety: Open source (MIT), lekki, szybki start, Vulkan renderer, 2D pierwszej klasy

Wady: Mniejszy ekosystem, brak AAA mobile case studies

Platformy: iOS, Android, PC, Web

Cocos Creator

TypeScript / JS

Udział rynku: 5%

Zalety: Dominacja rynku chińskiego, optymalizacja dla casual mobile, mini-games (WeChat)

Wady: Mniejsza społeczność poza Azją

Platformy: iOS, Android, H5, Mini-games

Architektura silnika Unity i cykl życia sceny

Model GameObject-Component

GameObject

Kontener bez zachowania - jedynie transformacja (pozycja, rotacja, skala) w hierarchii sceny. Wszystko w Unity jest GameObject.

Component (MonoBehaviour)

Zachowanie przypisane do obiektu. Klasy dziedziczące z MonoBehaviour implementują Start(), Update(), FixedUpdate() i obsługują zdarzenia.

ScriptableObject

Dane niezwiązane z sceną - konfiguracja, balans gry, definicje przedmiotów. Redukuje coupling między komponentami.

DOTS / ECS (Data-Oriented Tech)

Entity Component System - dane liniowo w pamięci, burst compilation, job system. 10–100× szybszy niż klasyczne MonoBehaviour dla dużych liczb obiektów.

Cykl życia MonoBehaviour

Awake()

1× - inicjalizacja referencji, niezależnie od stanu aktywności

OnEnable()

przy włączeniu obiektu - resetowanie stanu, subskrypcje zdarzeń

Start()

1× przed pierwszą klatką - setup zależny od innych komponentów

FixedUpdate()

stały timestep (domyślnie 50Hz) - fizyka, ruchy

Update()

każda klatka - logika gry, wejście użytkownika

LateUpdate()

po wszystkich Update() - kamera, finalizacja pozycji

OnDisable() / OnDestroy()

cleanup - unsubscribe, zwalnianie zasobów

skryptowanie C# i wzorce projektowe w grach mobilnych na Unity

Stosowanie wzorców projektowych w grach poprawia testowalność, redukuje coupling i ułatwia skalowanie projektu

Singleton (GameManager)

Globalny dostęp do menedżerów (Audio, Scene, Save). Używaj ostrożnie - utrudnia testy. Prefer Dependency Injection.

State Machine (Enum / Class)

Animator State Machine dla animacji, własny FSM dla AI przeciwnika i ekranów menu. Czytelna nawigacja stanów.

Command Pattern

Historia akcji, undo/redo (puzzle games), replay systems, command queue dla AI.

Observer / Event System

UnityEvent, C# events, ScriptableObject events. Decoupling między UI a logiką gry - UI nasłuchuje na zmianę stanu.

Object Pooling

Kluczowe dla mobile - unikanie GC Alloc przez recykling obiektów. Unity 2021+ ma wbudowany ObjectPool<T>.

Service Locator / DI

Zenject / VContainer - IoC container dla Unity. Wstrzykiwanie zależności zamiast Find(), zwiększa testowalność.

Zasada: preferuj kompozycję nad dziedziczenie. Unity favors component-based design, nie class hierarchies

Grafika 2D: Sprite, Tilemap i Animacje

2D pozostaje dominującym wyborem dla gier mobilnych ze względu na niższe wymagania sprzętowe i niższy koszt produkcji contentu

Pipeline grafiki 2D w Unity

Sprite Atlas (Sprite Packer)

Scalanie tekstur w atlasy - redukcja draw calls z N do 1 dla elementów tego samego atlasu. Krytyczne dla mobile.

Sprite Renderer

Komponent renderujący sprite - warstwy sortowania (Sorting Layer, Order in Layer), kolor i materiał.

Tilemap + Rule Tiles

Automatyczne kafelkowanie - rule tiles generują odpowiedni sprite na podstawie sąsiadów. Grid 2D, Isometric, Hexagonal.

Animator / Spine / DragonBones

Animator Controller (stany + blend trees). Spine 2D / DragonBones - animacja szkieletowa ze zredukowaną liczbą spritów.

2D Lighting (URP)

Normal maps dla 2D, Point Light, Global Light - efekt głębi bez 3D. Universal Render Pipeline.

Optymalizacja Draw Calls

```
// Sprite Atlas - programowe ładowanie
var spriteAtlas = Resources.Load<SpriteAtlas>(
    "UI/MainAtlas");
var sprite = spriteAtlas
    .GetSprite("btn_play");
GetComponent<Image>().sprite = sprite;

// GPU Instancing - wiele identycznych obj.
var mat = GetComponent<Renderer>().material;
mat.enableInstancing = true;

// SpriteRenderer.drawCallCount
// (Frame Debugger → sprawdź batching)
Debug.Log(Camera.main.commandBufferCount);
```

C#

Zasady optymalizacji 2D

- Maksymalnie 1024×1024 px atlas per scena
- Wyłącz Read/Write Enable na teksturach (−50% RAM)
- Mip-maps WYŁĄCZONE dla UI 2D (zbędne)
- Sprite compression: ASTC dla iOS/Android

Grafika 3D - Rendering, PBR i Shadery na mobile

Rendering mobilny to sztuka kompromisu między jakością wizualną a wydajnością na ograniczonym GPU/SoC

Ścieżki renderowania Unity

Built-in RP

Legacy - pełna kompatybilność, ale brak optymalizacji mobilnych. Nie polecany dla nowych projektów.

Universal RP (URP)

Rekomendowany dla mobile - single-pass rendering, GPU Instancing, optimized batching, 2D Renderer. Znacząco lepszy performance.

High Definition RP (HDRP)

PC/Console - ray tracing, volumetric lighting, fotorealizm. NIE nadaje się dla mobile (zbyt wymagający).

PBR (Physically Based Rendering) na Mobile

Albedo / Base Color

Kolor bazowy powierzchni bez oświetlenia. Format: sRGB, maks. 512x512 px na mobile.

Metallic + Smoothness

Upakowane w jedną teksturę - metallic w kanale R, smoothness w A. Redukcja samplerów.

Normal Map

Iluzja geometrii - tangens space, DirectX vs OpenGL konwencja (Unity używa OpenGL Y+). Max 256x256 mobile.

Occlusion Map

Ambient occlusion baked - cienie w szczelinach bez kosztownych obliczeń RT.

Shader Graph / HLSL - prosty Toon Shader

```
Shader "Mobile/ToonLit" {  
    Properties {  
        _MainTex ("Texture", 2D) = "white" {}  
        _RampTex ("Toon Ramp", 2D) = "white" {}  
        _OutlineWidth ("Outline", Range(0,0.1)) = 0.02  
    }  
    CGPROGRAM  
    #pragma surface surf ToonRamp  
    fixed4 LightingToonRamp(SurfaceOutput o,  
        fixed3 lightDir, fixed atten) {  
        float diff = dot(o.Normal, lightDir);  
        float h = diff * 0.5 + 0.5;  
        float2 rh = float2(h, 0.5);  
        fixed4 c;  
        c.rgb = o.Albedo * tex2D(_RampTex, rh).rgb;  
        return c;  
    }  
    ENDCG  
}
```

HLSL

Animacje, VFX i systemy cząsteczkowe

Animacje i efekty wizualne są kluczowe dla game feel.
Muszą być efektowne przy minimalnym koszcie obliczeniowym

Systemy animacji

Mechanim / Animator

Graf stanów animacji - stany (Idle, Run, Jump), przejścia z warunkami (parametry: float, bool, trigger). Blend Tree dla smooth blending kierunków ruchu.

Animation Rigging (IK)

Inverse Kinematics - naturalny ruch kończyn, ograniczenia joints. Proceduralne dostosowanie animacji do geometrii terenu.

Timeline + Cinemachine

Kinematyki - wyreżyserowane sekwencje (cutscenes), kamera Cinemachine z Virtual Cameras, damping, noise dla organic feel.

DOTween (Tweening Library)

Najpopularniejsza biblioteka tweenów - płynne animacje pozycji, skali, koloru bez Animatora. Sekwencje, callback, ease functions.

VFX Graph i Particle System

Shuriken (Legacy PS)

Klasyczny system cząsteczkowy - CPU-bound, max ~1000 cząstek na mobile. Over lifetime modules: color, size, velocity.

VFX Graph (GPU)

GPU compute - miliony cząsteczek na PC/high-end mobile. Wymaga URP/HDRP i Compute Shader support (OpenGL ES 3.1+).

Shader-based Effects

Wiele efektów jako shadery zamiast cząsteczek - dissolve, hologram, force field - zero overhead CPU.

↪ Performance tips: bake animacje gdy możliwe · GPU Skinning w Player Settings · ogranicz Particle System do max 300 cząstek na mobile · użyj LOD dla animowanych postaci

Fizyka gier: silniki i symulacje

Realistyczna fizyka to fundament immersji w grach akcji, platformówkach i symulatorach - wymaga starannej konfiguracji na mobile

PhysX (Unity 3D)

- ▮ Rigidbody z mass, drag, angular drag
- ▮ Collider types: Box, Sphere, Capsule, Mesh, Convex
- ▮ Joints: Fixed, Hinge, Spring, ConfigurableJoint
- ▮ Physics Materials: friction, bounciness
- ▮ Layer Collision Matrix - selektywne kolizje

Box2D (Unity 2D)

- ▮ Rigidbody2D - kinematic, dynamic, static
- ▮ Composite Collider, Edge Collider, Polygon
- ▮ DistanceJoint2D, WheelJoint2D, SliderJoint2D
- ▮ Effectors: AreaEffector, SurfaceEffector (conveyor)
- ▮ PhysicsMaterial2D - tarcie i odbicie 2D

Havok Physics (ECS)

- ▮ Deterministyczna fizyka dla multi-player
- ▮ Integracja z DOTS/ECS - dane liniowo w pamięci
- ▮ Znacząco wydajniejsza niż PhysX dla dużych scen
- ▮ Burst Compiler - SIMD optymalizacje
- ▮ Stationary sleep - uśpienie nieaktywnych ciał

Sterowanie postacią z Rigidbody

```
void FixedUpdate() {  
    // Ruch na podstawie wejścia  
    float h = Input.GetAxis("Horizontal");  
    float v = Input.GetAxis("Vertical");  
    Vector3 move = new Vector3(h, 0, v) * speed;  
    rb.MovePosition(rb.position + move * Time.fixedDeltaTime);  
    // Skok z detekcją podłoża  
    if (isGrounded && Input.GetButtonDown("Jump"))  
        rb.AddForce(Vector3.up * jumpForce, ForceMode.Impulse);  
}
```

C#

Najlepsze praktyki fizyki mobile

- FixedUpdate dla fizyki (NIE Update)
- Ustaw Fixed Timestep na 0.02 lub 0.033 (mobile)
- Używaj Layer Matrix - pomija zbędne kolizje
- Convex Mesh Collider zamiast Concave (10x szybszy)
- Tryb Continuous Collision Detect tylko dla szybkich obiektów

Detekcja kolizji: algorytmy i implementacja

Algorytmy detekcji kolizji

AABB (Axis-Aligned Bounding Box)

Najprostszy i najszybszy - prostokąt wyrównany do osi. $O(1)$ test. Używany jako broad phase. Wadą jest brak obrotu.

GJK + EPA (Convex Hulls)

Gilbert-Johnson-Keerthi - dokładna detekcja wypukłych brył. Expanding Polytope Algorithm - głębokość penetracji. Używany przez PhysX.

Broad Phase (BVH / SAP)

Bounding Volume Hierarchy i Sweep and Prune - redukcja $O(n^2)$ do $O(n \log n)$. Eliminacja par niekolizyjnych przed dokładną fazą.

Raycast / Overlap

Physics.Raycast, OverlapSphere, SphereCast - dyskretne zapytania do silnika fizyki. Efektywne dla hitscan, pola widzenia, line of sight.

Callbacki kolizji w Unity

```
public class PlayerCollision : MonoBehaviour {
    // --- Fizyczne kolizje (Collider + Rigidbody) ---
    void OnCollisionEnter(Collision col) {
        if (col.gameObject.CompareTag("Enemy")) {
            TakeDamage(col.impulse.magnitude);
        }
        // Punkty styku
        foreach (ContactPoint p in col.contacts)
            Debug.DrawRay(p.point, p.normal, Color.red);
    }
    void OnCollisionStay(Collision col) { /* tarcie */ }
    void OnCollisionExit(Collision col) { /* cleanup */ }

    // --- Triggery (Is Trigger = true) ---
    void OnTriggerEnter(Collider other) {
        if (other.TryGetComponent<Coin>(out var coin))
            coin.Collect();
    }
    // --- 2D wersje (Physics2D) ---
    void OnCollisionEnter2D(Collision2D col) { }
    void OnTriggerEnter2D(Collider2D other) { }
}
```

C#

Raycast - line of sight

```
// Sprawdź czy gracz widzi cel
RaycastHit hit;
int mask = LayerMask.GetMask("Obstacle");
bool hasLOS = !Physics.Raycast(
    transform.position,
    (target.position - transform.position).normalized,
    out hit, viewDistance, mask);
if (hasLOS) AttackPlayer();
```

C#

Proceduralne generowanie świata

Proceduralne generowanie pozwala tworzyć nieograniczoną ilość unikalnego contentu przy minimalnym zasobach artystycznych - fundament roguelite i sandbox games

Szum Perlin / Simplex Noise

Generowanie terenu, map wysokości, tekstur chmur. Octaves + persistence + lacunarity - fraktalne detale. Unity: `Mathf.PerlinNoise()`.

Wave Function Collapse (WFC)

Algorytm generowania map z zachowaniem lokalnej spójności wzorców. Tile-based - analizuje przykład i generuje nieskończone warianty.

Delaunay Triangulation

Triangulacja Delaunay'a - generowanie dróg, rzek, rozkład punktów zainteresowania na mapie świata. Optymalne pokrycie.

BSP (Binary Space Partitioning)

Rekurencyjny podział przestrzeni - dungeons, mapy pomieszczeń. Każdy liść drzewa BSP to pomieszczenie lub korytarz.

L-Systems (Rośliny)

Gramatyki Lindenmayera - formalne systemy przepisania dla roślin, miast, jaskiń. Rekurencyjne rozwijanie symboli w geometrię 3D.

Marching Cubes / Squares

Ekstrakcja izopowierzchni ze scalar field - generowanie grot, terenu wokseli (jak Minecraft). Voxel terrain z smooth mesh.

Seed-based generation: ten sam seed zawsze generuje identyczny świat.
To kluczowe dla sharowalnych map i debugowania

Sztuczna Inteligencja w grach mobilnych

AI w grach nie wymaga realizmu - wymaga iluzji inteligentnego zachowania przy minimalnym koszcie obliczeniowym

Techniki AI w grach

Finite State Machine (FSM)

Stany (Idle, Patrol, Chase, Attack) z przejściami warunkowanymi.
Prosta implementacja, trudna w skalowaniu powyżej ~10 stanów.

Behavior Trees

Hierarchiczna struktura - Selector, Sequence, Decorator, Leaf (Task).
Modularność i reużywalność. NodeCanvas, Behavior Designer (Unity).

GOAP (Goal Oriented Action Planning)

Agent planuje sekwencję akcji do osiągnięcia celu. Dynamiczne planowanie ścieżki przez problem space. Używany w F.E.A.R., Tomb Raider.

Utility AI

Ocenianie każdej akcji liczbową wartością użyteczności. Wybór akcji z najwyższym score. Naturalne zachowania, jak NPC w The Sims.

A* vs NavMesh - kiedy co używać

NavMesh (Unity wbudowany)

3D, złożona geometria, dynamiczne agenty, płynny ruch

A* Pathfinding Project

Grid-based 2D/3D, wiele typów agentów, dynamiczne mapy, mobile-friendly

Pathfinding - NavMesh

```
using UnityEngine.AI; C#

public class EnemyAI : MonoBehaviour {
    NavMeshAgent agent;
    Transform player;
    float attackRange = 2f;

    void Update() {
        float dist = Vector3.Distance(
            transform.position, player.position);

        if (dist > attackRange) {
            // Pathfinding do gracza
            agent.SetDestination(player.position);
            ChangeState(State.Chase);
        } else {
            agent.isStopped = true;
            ChangeState(State.Attack);
        }
    }
    // Dynamiczne przeszkody: NavMeshObstacle
    // NavMesh.SamplePosition() dla cover points
}
```

Machine Learning w grach - ML-Agents i uczenie przez wzmocnienie

Unity ML-Agents Toolkit umożliwia trenowanie agentów z użyciem reinforcement learning i imitacji. Tworzenie nieprzewidywalnych, adaptacyjnych przeciwników

Agent

Byt podejmujący decyzje na podstawie obserwacji środowiska. Implementuje metodę `OnActionReceived()` i `CollectObservations()`.

Środowisko (environment)

Symulacja gry dostarczająca stany (observations) i nagrody (rewards). Może działać jako wiele równoległych instancji (multi-environment training).

Policy (polityka)

Sieć neuronowa mapująca obserwacje na akcje. Proximal Policy Optimization (PPO) - domyślny algorytm ML-Agents.

Reward Function

Kluczowy element projektowania. Reward shaping, dense vs sparse rewards. Złe nagrody prowadzą do reward hacking (*agent exploituje system*).

Imitation Learning (BC/GAIL)

Trenowanie przez demonstrację - nagrywanie ludzkich rozgrywek jako dane treningowe. GAIL (Generative Adversarial Imitation Learning).

Inference na urządzeniu

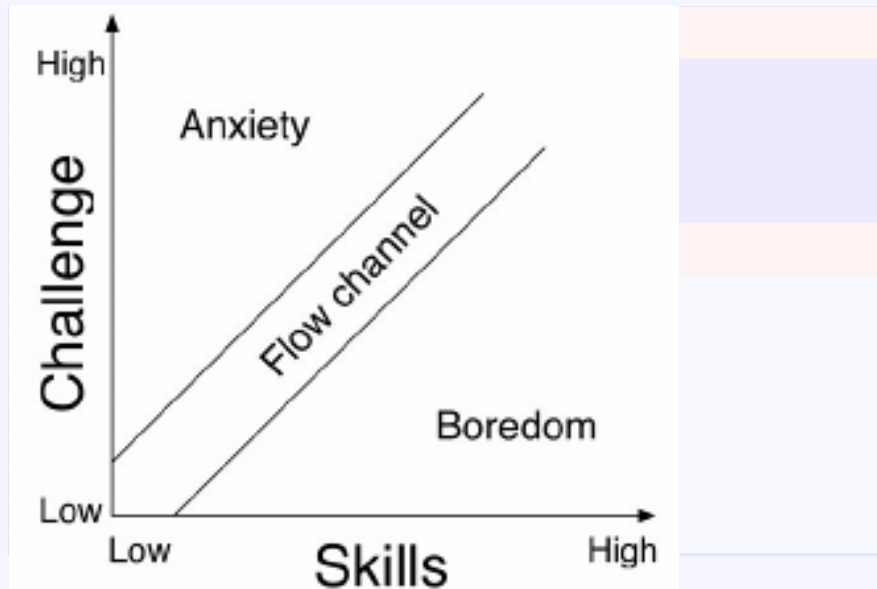
Wytrenowany model (.onnx) eksportowany do Unity → Barracuda runtime. CPU/GPU inference na mobile - realtime w 60 FPS.

Zastosowania ML w grach mobilnych: adaptacja trudności (DDA), zachowania NPC, generowanie muzyki, anti-cheat detection, matchmaking skill-based

Projektowanie gameplayowe, balansowanie i DDA

Dynamic Difficulty Adjustment (DDA) dostosowuje wyzwanie do umiejętności gracza - utrzymuje flow state i redukuje frustrację/nudę

Model Flow (Csikszentmihalyi) w projektowaniu gier

Mihály Csikszentmihályi

Strategie DDA

Rubber Band AI

Przeciwnicy dostosowują prędkość/agresję do wyniku gracza - Mario Kart, racing games. Kontrowersyjna mechanika.

Adaptive Spawn Rate

Liczba i typ wrogów zależny od win/loss ratio gracza w ostatnich N runach. Spawn budgets.

Statistical DDA

Monitorowanie metryk: śmierci, czasu levelów, zasobów - automatyczna korekta parametrów.

Stealth Assistance

Ukryta pomoc - crash prevention, ostatnie sekundy gracza są łatwiejsze (np. auto-aim buff).

Kluczowe metryki: śmierci/minutę · retry rate · level completion rate · session length · rage quit events

Input System: obsługa dotyku i gestów na mobile

Mobile input to dotyk, gesty, akcelerometr i żyroskop. Zupełnie inny paradygmat niż klawiatura i mysz

Unity Input Systems

Legacy Input Manager

Input.GetAxis(), Input.GetButtonDown() - prosty, ale nieelastyczny.
Brak remappingu i multi-platform abstrakcji.

New Input System (2019+)

Action Maps, Input Actions, Binding - pełna abstrakcja platformy.
PlayerInput component, Callbacks i UnityEvent. Rekomendowane.

Input.touches (Legacy Touch)

Touch[] - fazy: Began, Moved, Stationary, Ended, Canceled. Multi-touch, deltaPosition, pressure.

Rozpoznawanie gestów

```
// Pinch to zoom (multi-touch)
if (Input.touchCount == 2) {
    Touch t0 = Input.GetTouch(0);
    Touch t1 = Input.GetTouch(1);
    float prevDist = Vector2.Distance(
        t0.position - t0.deltaPosition,
        t1.position - t1.deltaPosition);
    float currDist = Vector2.Distance(
        t0.position, t1.position);
    float delta = currDist - prevDist;
    Camera.main.orthographicSize -= delta * zoomSpeed;
}
```

Żyroskop i akcelerometr

```
// Żyroskop - VR, AR, tilt controls
Input.gyro.enabled = true;
Quaternion gyroRot = Input.gyro.attitude;
// Konwersja z Right-handed do Left-handed
Quaternion unity = new Quaternion(
    gyroRot.x, gyroRot.y,
    -gyroRot.z, -gyroRot.w);
transform.localRotation = unity;

// Akcelerometr - tilt steering
Vector3 accel = Input.acceleration;
float tilt = Mathf.Clamp(accel.x, -1f, 1f);
rb.AddForce(Vector3.right * tilt * steerForce);
```

Wirtualny joystick i HUD mobile

Float Joystick (dynamic)

Joystick pojawia się w miejscu dotyku - bardziej ergonomiczny niż statyczny

Dead Zone

Ignoruj ruch joysticka < threshold (0.1) - eliminacja szumu i drgań palca

Haptic Feedback

Handheld.Vibrate() / iOS CoreHaptics - feedback przy strzelaniu, kolizji, zbieraniu

Safe Area Layout

RectTransform safe area dla notch (iPhone X+) - UI nie przykrywa elementów systemu

UI/UX w grach mobilnych: projektowanie interfejsu

UI gry mobilnej musi być czytelne na ekranie 5–7 cali, obsługiwane jednym kciukiem i nie rozpraszać od rozgrywki

Systemy UI Unity

Canvas (UGUI) *Legacy*

RenderMode: Screen Space Overlay / Camera / World Space. Layout Groups (Vertical, Horizontal, Grid). Rector Transform. Powszechnie używany, ale kosztowny przy wielu elementach.

UI Toolkit (UIElements) *Nowe*

UXML + USS (jak HTML+CSS). Responsive design, data binding, UI Builder. Rekomendowane dla złożonych UI i cross-platform.

World Space UI (*Diegetic*)

UI osadzony w świecie gry. Np. pasek życia nad głową, interaktywne ekrany w świecie. Immersja bez HUD nakładki.

Zasady UX dla gier mobilnych

Thumb-friendly zones

Dolna część ekranu - kluczowe przyciski akcji.
Górny HUD - pasywna informacja.
Unikaj centrum - zasłania akcją.

Hierarchia ekranów i nawigacja

Splash Screen → Main Menu

max 3 sekundy, auto-skip po załadowaniu, logo animacja

Main Menu → Level Select

wyraźny CTA, progress widoczny na mapie poziomów

Gameplay HUD

minimalistyczny - HP, score, special. Ukryj zbędne informacje

Pause Menu (ESC/Back)

nie wyłącza muzyki, wyraźny Resume, Settings dostępne

Game Over / Victory

wynik, nowe rekordy podkreślone, retry jako domyślna akcja

In-App Store UI

FOMO triggers, bundles, limited time offers - etyka monetyzacji!

Audio w grach mobilnych: dźwięk i muzyka

Audio to 50% doświadczenia gry. Często niedoceniane, ale kluczowe dla game feel, immersji i informacji zwrotnej

Architektura audio w Unity

AudioSource + AudioClip

Podstawowe API: PlayOneShot() dla SFX, Loop dla muzyki.
AudioSource.Play() bez alokacji GC.

Audio Mixer

Grupy Master/Music/SFX z efektami (Reverb, Echo, Compressor). Ducking: ściszenie muzyki podczas dialogów.

FMOD Studio (Middleware)

Profesjonalne narzędzie audio, adaptacyjna muzyka, interactive music z transitions, parametry wywołujące efekty. Wwise jako alternatywa.

Spatial Audio (3D Sound)

AudioSource.spatialBlend = 1 dla dźwięków 3D. Rolloff curves, logarytmiczne dla realistycznych spadków głośności. Audio Listener na kamerze.

Optymalizacja audio mobile

- Format: Vorbis/OGG dla muzyki, ADPCM dla krótkich SFX
- Load Type: Compressed In Memory dla muzyki BGM
- Mono audio dla dźwięków 3D - stereo tylko dla muzyki
- Max Voices: 32 jednoczesnych kanałów na mobile
- AudioSettings.outputSampleRate: 44100 Hz standard

AudioManager: Object Pool dla SFX

```
C#  
public class AudioManager : MonoBehaviour {  
    [SerializeField] AudioSource[] sfxSources;  
    int _idx = 0;  
  
    public void PlaySFX(AudioClip clip,  
        float volume = 1f, float pitch = 1f) {  
        var src = sfxSources[_idx % sfxSources.Length];  
        src.clip = clip;  
        src.volume = volume;  
        src.pitch = pitch + Random.Range(-0.05f, 0.05f);  
        src.Play();  
        _idx++;  
    }  
  
    // Muzyka z cross-fade  
    public IEnumerator CrossfadeMusic(  
        AudioClip newTrack, float duration = 1f) {  
        float t = 0;  
        while (t < duration) {  
            musicSource.volume = Mathf.Lerp(1, 0, t/duration);  
            t += Time.deltaTime;  
            yield return null;  
        }  
        musicSource.clip = newTrack;  
        musicSource.Play();  
        // ... fade in  
    }  
}
```

Optymalizacja CPU: profilowanie i wydajność kodu

Cel dla gier mobilnych: 60 FPS przy max 16.6 ms na klatkę. Każda milisekunda ma znaczenie na słabszym SoC

Narzędzia profilowania

Unity Profiler

Wbudowany - CPU, GPU, Memory, Audio, Physics frame-by-frame. Deep Profiling (wolniej, ale pełne callstacks). Profile Build na urządzeniu.

Memory Profiler

Heap snapshot - które obiekty zajmują pamięć, referencje do GC roots. Managed vs Native memory.

Frame Debugger

Podgląd każdego draw call - batching, SetPass calls, materiały. Kluczowy do identyfikacji zbędnych renderów.

Android GPU Profiler / Xcode Instruments

Natywne narzędzia platform - GPU counters, shader stalls, bandwidth. Snapdragon Profiler (Qualcomm), Mali Graphics Debugger.

Typowe wąskie gardła CPU i rozwiązania

GetComponent<T>() w Update()

Cache w Start() → prywatne pole. GetComponent() to kosztowny reflection-based lookup.

GC Allocation - garbage

Unikaj new w Update(), string concatenation, LINQ. Użyj struct zamiast class dla małych danych.

Coroutines vs async-await

Coroutine ma overhead GC. UniTask (Cysharp) jako zero-alloc async/await dla Unity.

Instantiate / Destroy

Object Pooling - recykl zamiast tworzenia nowych. Unity 2021: ObjectPool<T> wbudowany.

Find() / FindObjectOfType()

Cache referencji w Awake/Start lub ScriptableObject Event. Nigdy w Update().

Physics.OverlapSphere() per frame

Zmniejsz częstotliwość lub użyj NonAlloc variants: OverlapSphereNonAlloc(buffer).

Optymalizacja GPU i zarządzanie pamięcią

Na mobile GPU i CPU współdzielą RAM. Każdy megabajt pamięci tekstur bezpośrednio ogranicza możliwe zasoby gry

Redukcja Draw Calls (SetPass Calls):

Static Batching

Nieporuszające się obiekty z tym samym materiałem - scalane w jeden mesh przed grą. Zero overhead runtime. Mark as Static.

Dynamic Batching

Małe meshe (<300 werteksów) z tym samym materiałem - automatyczne łączenie w runtime. Ograniczone przez werteksy.

GPU Instancing

Setki identycznych obiektów (drzewa, trawy, wrogowie) - jeden draw call. Wymaga instancing shader. enable: material.enableInstancing = true

SRP Batcher

URP Batcher - grupuje materiały o tym samym shaderze, nie obiekty. Znacząca redukcja CPU overhead.

Zarządzanie pamięcią RAM:

Texture Compression

ASTC (iOS i Android Vulkan) - najlepszy compression ratio, 4x4 block. ETC2 dla Android OpenGL ES. PVRTC dla starsze iOS. Redukcja 75–87% rozmiaru.

Asset Bundle / Addressables

Dynamiczne ładowanie zasobów - tylko potrzebne assety w pamięci. Addressables System: asynchroniczne ładowanie, reference counting, hot reload.

Texture Atlasing

łączenie wielu tekstur → jeden atlas. Redukcja draw calls i VRAM fragmentation. TexturePacker, Unity Sprite Atlas.

LOD (Level of Detail)

LOD Group - automatyczna zamiana na prostszy mesh z odległości. LOD0 (blisko) → LOD1 → LOD2 → Culled. Ogromna redukcja polygon count.

Budżety pamięci: iOS 500 MB max recommended · Android 350 MB (low-end), 750 MB (high-end) · Tekstury: max 50% RAM budget

Zarządzanie scenami, stanem gry i assetami

Architektura zasobów i scen determinuje czas ładowania, zużycie pamięci i możliwości skalowania gry

Strategie zarządzania scenami

Single-scene z Additive Loading

Jedna trwała scena (GameManager, AudioManager) + dynamiczne ładowanie/odładowywanie sub-scen przez LoadSceneAsync(scene, Additive). Brak freezeframe.

Addressable Scenes

Sceny jako Addressable Assets - ładowanie po kluczu/label, grupowanie, dependency tracking. Ideal dla dużych open-world.

Loading Screen Pattern

Async ładowanie z paskiem postępu. AsyncOperation.progress (0–0.9, 0.9–1.0 to activation). allowSceneActivation = false dla ładowania w tle.

System zapisu gry

```
[Serializable] class SaveData {  
    public int level, score, coins;  
    public float[] playerPos;  
}  
// Zapis: JSON + AES encryption  
string json = JsonUtility.ToJson(data);  
File.WriteAllText(savePath, EncryptAES(json));  
// Wczytanie  
string raw = DecryptAES(File.ReadAllText(savePath));  
var d = JsonUtility.FromJson<SaveData>(raw);
```

C#

Unity Addressables workflow

```
// ładowanie assetu po kluczu (adres/label)  
var handle = Addressables.LoadAssetAsync<Sprite>(C#  
    "UI/hero_portrait");  
handle.Completed += (op) => {  
    if (op.Status == AsyncOperationStatus.Succeeded)  
        portraitImage.sprite = op.Result;  
};  
  
// ładowanie sceny  
var sceneHandle = Addressables.LoadSceneAsync(  
    "Level_01", LoadSceneMode.Additive);  
await sceneHandle.Task;  
  
// WAŻNE: zwalnijaj po użyciu  
Addressables.Release(handle);  
Addressables.UnloadSceneAsync(sceneHandle);  
  
// Preload w tle (warm-up)  
Addressables.DownloadDependenciesAsync("level_pack_1");
```

Lifecycle zasobów

Load → Use → Unload (Resources.UnloadUnusedAssets)

wywołuj po scenie loading, NIE w Update

GC.Collect()

callback dla iOS/Android

Application.lowMemory

Profilowanie na urządzeniu i debugowanie

Profilowanie w edytorze jest niewystarczające. Zawsze profiluj na docelowym urządzeniu, szczególnie low-end Androidach (*a nie na emulatorze wypasionej PC*)

Typowe problemy na mobile

Thermal Throttling

Przegrzanie → CPU/GPU obniżają taktowanie. Rozwiązanie: `Application.targetFrameRate = 30` dla long sessions

Memory Warning → Crash

iOS: `didReceiveMemoryWarning` - zwalnij cache, tekstury. Brak obsługi = crash całej gry

Shader Compilation Stutter

Pierwsze użycie shadera → hitches. `ShaderVariantCollection.Warmup()` w loading screen

GFX Jobs Single-threaded

Domyślnie Unity renderuje single-thread. Włącz Graphics Jobs w Player Settings (*eksperymentalne, ale +20% mobile*)

Custom Profiler Markers

```
using Unity.Profiling;
// Niealokujące markery do własnego kodu
static readonly ProfilerMarker k_GenChunk =
    new ProfilerMarker("WorldGen.GenerateChunk");

void GenerateChunk(Vector2Int coords) {
    using (k_GenChunk.Auto()) {
        // ten kod będzie widoczny w Profilerze
        GenerateTerrain(coords);
        PlaceObjects(coords);
    }
}
```

Workflow profilowania na urządzeniu

1. Build Development Build + Profiler

Player Settings → Development Build + Autoconnect Profiler. IL2CPP release build dla finalnych benchmarków.

3. Zidentyfikuj hotspoty

Deep Profiler: hierarchia wywołań. Sortuj po Self Time - metody pochłaniające czas bez dzieci.

2. Uruchom na urządzeniu przez USB

Android: ADB over USB lub Wi-Fi. iOS: Xcode. Unity Remote nie jest wystarczające dla pomiarów wydajności.

4. Wdróż fix i zmierz ponownie

Nigdy nie optymalizuj bez mierzenia przed i po. Zmiana może nie mieć efektu lub go pogorszyć.

Multiplayer w grach mobilnych: architektura sieciowa

Sieciowość gier to jeden z najtrudniejszych problemów inżynierskich - latencja, desync, cheating i skalowalność

Topologie sieciowe

Client-Server (authoritative)

Serwer jako jedyna prawdziwa symulacja - klient wysyła wejście, serwer odsyła stan. Odporność na cheating. Latencja widoczna. Standard AAA.

Peer-to-Peer (P2P)

Gracze komunikują się bezpośrednio - brak kosztów serwera, ale podatność na cheat, problemy NAT traversal (STUN/TURN). Używane w racing, fighting.

Listen Server

Jeden z klientów pełni rolę serwera - prostsze wdrożenie, but host advantage. Popularne w indie games.

Relay Server (Steam/Epic)

Pośredni serwer relay eliminuje problemy NAT bez kosztów dedykowanego. Epic Online Services, Steam Networking, Unity Relay.

Protokoły i SDKi multiplayer

Netcode for GameObjects (Unity)

Oficjalny SDK Unity - snapshot synchronisation, RPCs, NetworkVariable. Dobry start dla projektów Unity.

Mirror (Open-Source)

Fork UNET - stabilny, duże community, battle-tested. High-Level API z wieloma transportami (TCP, KCP, WebTransport).

Photon Fusion / PUN

BaaS dla mobile - managed servers, global regions. Fusion: deterministic rollback netcode. PUN2: event-based, prosty start.

Fish-Net

Nowoczesna alternatywa Mirror - performance-first design, Prediction, LOD, wsparcie dla ECS.

Kompensacja Latencji i Synchronizacja Stanu

Gracze mobilni mają typowo **50–150 ms latencji**.
Gra musi być grywalna pomimo opóźnień transmisji

Dead Reckoning

Przewidywanie przyszłej pozycji na podstawie ostatniego stanu i prędkości (interpolacja i ekstrapolacja). Smooth movement mimo pakiet drops.

Server Reconciliation

Po potwierdzeniu od serwera: klient porównuje stan, cofa symulację do potwierdzonego stanu, reaplikuje niepotwierdzony input. Roll-forward.

Interpolation Buffer

Bufor stanu z opóźnieniem ~ 100 ms - płynne wyświetlanie stanu innych graczy przez interpolację między punktami. Masło smooth.

Client-Side Prediction

Klient natychmiast aplikuje własne wejście lokalnie. Serwer potwierdza lub koryguje (reconciliation). Eliminuje odczucie lagowania sterowania.

Lag Compensation (Hitscan)

Serwer "cofa czas" - przy strzale sprawdza pozycje przeciwników w chwili T-latency, nie T-now. Valorant, Counter-Strike.

Lockstep / Deterministic

Wszyscy gracze wykonują identyczne obliczenia \rightarrow identyczny stan. Zero transferu stanu, tylko wejście. Wymagana pełna determinizm (*fixed timestep, seed*).

Kluczowe metryki

RTT (Round Trip Time) < 150 ms dla gier real-time · Packet loss < 5% · Jitter < 30 ms · Tick rate: 20–128 Hz (zależy od gatunku)

Backend dla gier mobilnych - Usługi i Infrastruktura

Game Backend (BaaS - Backend as a Service) dostarcza infrastrukturę serwerową bez konieczności budowania jej od zera

Platformy BaaS dla gier:

Unity Gaming Services	Firebase (Google)	PlayFab (Microsoft Azure)	Nakama (Open-Source)
<ul style="list-style-type: none">● Authentication (anon, Steam, Apple)● CloudSave - cross-device progression● Leaderboards, Economy● Matchmaking, Relay, Lobby● Cloud Code (serverless JS)	<ul style="list-style-type: none">● Realtime Database / Firestore● Authentication (Email, Google, Apple)● Remote Config - feature flags● Analytics + Crashlytics● Cloud Functions (Node.js)	<ul style="list-style-type: none">● Entity player data model● Virtual economy (currencies)● Server hosting & matchmaking● LiveOps: tournaments, events● Economy v2, Leaderboards v2	<ul style="list-style-type: none">● Self-hosted / Heroic Cloud● Social: friends, groups, chat● Multiplayer (authoritative)● Lua/JS/Go server runtime● Full real-time multiplayer

Kluczowe funkcjonalności backend gier:

Player Authentication Andriod/iOS linked (Apple/Google) → pełne konto. Device ID jako seed.	Player Progression XP, poziomy, odblokowania. Weryfikacja serwer-side (anti-cheat).	Anti-cheat Signature validation, hash checksum save file, server authority.
Analytics Events Funnel analysis, monetization metrics, LTV calculation.	LiveOps Events Rotujące eventy, sezonowe treści, time-limited offers.	CDN Delivery Delta patching, hot content delivery, A/B testing.

Monetyzacja gier mobilnych: modele biznesowe

Wybór modelu monetyzacji to jedna z najważniejszych decyzji projektowych. Wpływa na design, retention i etykę gry

Premium (Paid App)

\$0.99–\$9.99

✓ Brak reklam, uczciwe, prosty model

✗ Mała baza graczy (płatna bariera)

ARPU: \$2–5 jednorazowo

Przykład: *Minecraft*, *Monument Valley*

Free-to-Play + IAP

Darmowa +
mikrotransakcje

✓ Ogromna baza użytkowników

✗ Ryzyko pay-to-win, koszty UA

ARPU: \$0.01–3 avg, wieloryby 20%

Przykład: *Clash of Clans*, *Pokémon GO*

Subskrypcja

\$2.99–9.99/mies.

✓ Przewidywalny przychód, stabilność

✗ Wysokie oczekiwania aktualizacji

ARPU: \$36–120 LTV

Przykład: *Apple Arcade*, *Royal Match+*

Reklamy (Ad-based)

Darmowa + CPM/CPC

✓ Zero bariery wejścia, masowy reach

✗ Złe UX, niskie CPM w Polsce

ARPU: \$0.5–2 ARPDau

Przykład: *Candy Crush (hybryd)*, *Wordle*

Hybrydowy model (F2P + Premium Battle Pass + Cosmetics) = dominujący trend 2022–2025.

Kluczowe: brak pay-to-win dla retencji społeczności.

In-App Purchases: implementacja i projektowanie sklepu

IAP muszą być zaprojektowane z myślą o wartości dla gracza. Nie tylko maksymalizacji przychodu, ale i pozytywnym doświadczeniu

Typy IAP

Consumable (zużywalne)

Waluta gry, boosters, życia - mogą być kupowane wielokrotnie.
Baza systemu ekonomii gry.

Non-Consumable (trwałe)

Odblokowanie poziomów, usunięcie reklam, dodatkowe postacie -
jednorazowy zakup per konto.

Subscription (subskrypcja)

VIP membership, battle pass, premium currency tygodniowo -
automatyczne odnowienie, wymaga specjalnej obsługi anulowania.

Implementacja IAP (Unity IAP)

```
// Unity IAP: IStoreListener.ProcessPurchase  
// Validate receipt server-side! (nie client-side)
```

C#

Walidacja receipt -!-kluczowe-!-

```
// NIE ufaj klientowi - waliduj server-side Java/Kotlin  
// 1. Klient: kup → receipt (base64)  
// 2. Klient → własny serwer: POST /validate  
// 3. Serwer → Apple/Google API:  
//   POST https://buy.itunes.apple.com/verifyReceipt  
// 4. Serwer waliduje i dopiero WTEDY przyznaje item  
  
// Google Play Billing (Android IAP)  
BillingClient billing = BillingClient.newBuilder(ctx)  
    .setListener((result, purchases) -> {  
        if (result.getResponseCode() == OK && purchases != null)  
            for (var p : purchases)  
                verifyWithServer(p.getPurchaseToken());  
    })  
    .enablePendingPurchases()  
    .build();  
// Zawsze konsumuj DOPIERO po potwierdzeniu z serwera
```

Zasady projektowania sklepu

Anchoring cen

Limited-time offers

Bundle value framing

First purchase discount

50% zniżka na pierwszy zakup - onboarding do płatności

Dystrybucja, App Stores i Live Operations

Sukces gry mobilnej to nie tylko launch - LiveOps i ciągłe aktualizacje decydują o długoterminowej retencji

Wymagania App Store / Google Play

Privacy Manifest (iOS 17+)

Apple wymaga deklaracji używanych API (tracking domains, NSPrivacyAccessedAPITypes). Brak manifest → odrzucenie aplikacji.

Data Safety (Android 2022+)

Google Play: deklaracja zbieranych danych, cel, udostępnianie third-party. RODO compliance obowiązkowe w EU.

IDFA Consent (ATT Framework)

iOS 14.5+: App Tracking Transparency - pytanie o zgodę przed śledzeniem. Opt-in rate ~25–40%. Wpływ na mobile advertising.

Content Rating (PEGI/ESRB)

Questionnaire przy submission. Wynik wpływa na widoczność w sklepie i dostępność dla młodszych użytkowników.

Live Operations - utrzymanie zaangażowania

Sezonowe eventy

Halloween, Boże Narodzenie, rocznice - limitowane skórki, questy, waluta sezonowa. +40% DAU w eventcie.

Battle Pass

Sezonowe drzewko nagród płatne + bezpłatne - Fortnite model. Zwiększa sessja length i LTV.

Turnieje i Rankingi

Weekly leaderboards, endgame PvP. Poczucie progressu dla hardcorowych graczy, prestige.

Push Notifications

Firebase FCM / APNs - przypomnienia o energii, eventy, powrót gracza. Personalizacja zwiększa CTR.

Remote Config / A/B Testing

Firebase Remote Config - zmiana parametrów bez update. A/B test cen IAP, trudności, UI layoutu.

D1/D7/D30 Retention: Day-1 >40%, Day-7 >20%, Day-30 >10% - benchmark top quartile mobile games

Case Study 1, Indie Puzzle Game: od prototypu do 1M pobrań

Analiza procesu tworzenia niezależnej gry puzzle na iOS/Android - 1 developer, 8 miesięcy, budget \$0 → 1M+ pobrań

1.2 mln

Pobrania
pierwsze 3 miesiące

4.7★

Rating
App Store

D30: 12%

Day-30
Retention

\$4,200

Przychód
pierwszy miesiąc

Stos technologiczny

Unity 2022 LTS + URP

Stabilna wersja LTS dla komercyjnych projektów

C# + Zenject (DI)

Dependency Injection od dnia 1, czysta architektura, testowalna

DOTween Pro

Wszystkie animacje UI i efekty, zero Animatora dla UI

Unity Addressables

Rozdzielenie contentu od kodu, szybkie patche bez pełnego update

Firebase Analytics + Crashlytics

Metryki i raporty crashy, identyfikacja problemów na device

Unity IAP + Admob (hybryd)

Rewarded ads + optional IAP, nieinwazyjny model monetyzacji

Kluczowe wnioski

Soft launch w Kanadzie/Australii

Test metrics (CPI, Retention) przed globalnym launchem. Iteracja bez utraty App Store rating.

ASO (App Store Optimization)

Ikona i screenshots to 60% konwersji. Iteruj ikonę A/B testem. Keyword research przed launch.

Core loop w 3 zdania

Jeśli nie możesz opisać core loop w 3 zdaniach, mechanika jest zbyt złożona dla casual mobile.

Onboarding bez tekstu

Pierwsze 60 sekund bez ekranów z tekstem. Nauka przez doing, UI overlay na żywym gameplayu.

Performance budgety od dnia 1

iPhone 8 jako minimum target. Codzienne profiling buildy na low-end device zapobiegły performance debt.

Podsumowanie

Generatywna AI w grach

LLM dla dynamicznych dialogów NPC, AI Game Masters, infinite quest generation - Inworld AI, Convai

Apple Vision Pro / MR

Mixed Reality gaming. Overlay gier na rzeczywistości, nowe paradygmaty interakcji przestrzennej

Cloud Gaming Mobile

GeForce Now, Xbox Cloud Gaming. Gry AAA na słabym sprzęcie, 5G jako enabler

AI-Assisted Development

GitHub Copilot, Unity Muse, Bolt.new. AI przyspiesza prototypowanie 3–10x, obniża barierę wejścia

Blockchain / NFT Games (Web3)

Play-to-Earn - kontrowersyjny trend.
Regulacje w 2022 spowolniły. Concept własności cyfrowej pozostaje interesujący.

Cross-Platform Play & Progression

PC ↔ Mobile ↔ Console. Jeden account, jeden progress. Wymagane na rynku premium 2025+

Kluczowe wnioski wykładu

- Wybór silnika (Unity/Unreal/Godot) determinuje architekturę, narzędzia i czas produkcji - decyzja nieodwracalna
- Optymalizacja mobile to nie etap końcowy, lecz ciągła praktyka od dnia 1 - performance budgety na low-end device
- Game Feel > Feature Count - gra z dobrą mechaniką core loop i polskim feel pokona grę z setkami ficzerów
- Data-driven development: metryki (D1/D30 retention, ARPU, session length) zastępują intuicję na etapie skalowania

Pytania, dyskusja i koniec